T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 207
KARAR NO: 2016 / 246
KARAR TR : 11.04.2016

ÖZET: İdari yargı yerinde açılan davanın öncesinde; adli yargının verdiği görevsizlik kararının, Yargıtayca davanın esastan reddi gerektiği belirtilerek sonucu itibariyle doğru olan kararın onanmasına karar verilmekle ortada adli yargı yerince verilmiş kesin veya kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmadığı anlaşılmakla; 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşulu taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

-
-
-

K A R A R

Davacı : A.D.
Vekili :Av. S.A.Ç.
Davalı :Dilovası Organize Sanayi Bölgesi
Vekili : Av. B.A.

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; Gebze ilçesi, Muallim Köyü, 710 parselde kayıtlı 400 m² taşınmaz üzerinde davacının 400 m² tapu tahsis belgeli evi ve bahçesi bulunduğunu, 24.02.1984 tarih ve 2981 sayılı Kanun'a göre düzenlenmiş tapu tahsis belgesi ile 24.02.1984 tarih ve 718 nolu karar gereğince tahsisin tapu kütüğüne de şerh verildiğini, davacının tapu tahsis belgesi ile hak sahibi bulunduğu alanda davalı tarafça 4562 sayılı Yasa hükümleri uyarınca yapılan imar planı çalışmaları sırasında planlardaki amaçlarla kullanılmak üzere davalı Dilovası Organize Sanayi Bölgesi sınırları içerisinde kaldığını, yapılan imar çalışmaları sonucu davacının hak sahibi olduğu taşınmazın yol ve park alanında kaldığını ve davalı tarafından yapılan imar planında davacıya tapu tahsis belgesine dayalı olarak başka yer tahsis edilmediği gibi arsa bedelinin de 2942 sayılı Kanun gereğince ödenmesi gerekirken başvurusuna rağmen ödenmediğini belirterek; kamulaştırmasız el atılan taşınmaz için fazlaya ilişkin talep hakkı saklı kalmak kaydı ile şimdilik 500.000 TL bedelin dava tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

GEBZE 4. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ:22.01.2014 gün ve E:2013/588 K:2014/14 sayılı kararında; "… davacı adına tapu tahsis belgesi düzenlenen taşınmazın öncesinde Gebze İlçesi Muallim köyü 42 pafta 1428 parsel sayılı 321.200 m² Devlet Ormanı içersinde olan taşınmazın bir bölümü 6831 sayılı Kanunu 2/b maddesi ile orman sınırları dışına çıkartılarak Hazine adına kaydedildiği, 21 pafta 710 parsel sayılı 9.880 m² yüzölçümlü tarla niteliğindeki Hazine arazisi içersinde kaldığı, 2981 sayılı kanun gereğince Mahmut oğlu 1959 Diyadin doğumlu A.D. adına 400 m2 alan üzerindeki 524 kapı no.lu tek katlı yığma yapı için Tapu Tahsis Belgesi düzenlendiği, Dilovası Belediye Başkanlığınca imar uygulaması sonucu Muallim köyü 179 ada 17 parselde Maliye Hazine'si payı oluşturulduğu ve 04/02/1987 tarih ve 481 yevmiye numarası ile şerh düşülen A.D.'in 400 m² tapu tahsis belgesi bu tapuya şerh verildiği, 179 ada 17 parsel içersinde davacıya ait kuzeyden güneye doğru sırası ile 78 m² taban alanlı ahır, 100 m² taban alanlı tek katlı ev, 26 m² taban alanlı ahır ve 46 m² taban alanlı ahır bulunduğu, anılan parselin imar uygulamasına tabi tutularak Muallim köyü 418 ada 4 no.lu parsel olduğu, davacının zilyetliğindeki yapılar ile bahçenin imar uygulaması sonucu park ve yolda kaldığı, davacının yapılarının bulunduğu alanda imar uygulaması yapan Dilovası OSB hukuken el attığı taşınmaza fiilen el koymadığı ve zilyetliğin davacıda olduğu anlaşıldığından görevsizlik karar vermek gerekmiştir…" şeklindeki gerekçe ile davacıya ait yapıların bulunduğu alanda imar uygulaması yapan Dilovası OSB taşınmaza fiilen el koymadığı ve zilyetliğin davacıda olduğu anlaşıldığından mahkemenin görevsizliğine, yetki ve görevli Kocaeli İdare Mahkemesinden talep edilmesi halinde dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine karar vermiş; karar davacı vekilince temyiz edilmiştir.

YARGITAY 5. HUKUK DAİRESİ: 25.11.2014 gün ve E:2014/12398 K:2014/27375 sayılı kararında; "… dava konusu taşınmazın zemininin davacıya ait olmadığı ve tapu tahsis belgesinin de mülkiyet hakkı doğurmadığı gibi, taşınmaz üzerinde bulunan yapı ve müştemilata henüz el atılmadığı ve davacının kullanımında olduğu anlaşıldığından, 3194 sayılı İmar Kanununun 18/9. maddesi de gözetilerek davanın esastan reddine karar verilmesi gerekirken, yargı yolu nedeniyle red kararı verilmesi sonucu itibariyle doğrudur…" şeklindeki gerekçe ile hükmün onanmasına karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

KOCAELİ 2. İDARE MAHKEMESİ:15.01.2016 gün ve E:2015/125 sayılı kararında; "…2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun, "Yargı Merciilerinin Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurmaları" başlıklı 19. maddesinde "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler. (Değişik fıkra: 21/01/1982 - 2592/6 md.;Değişik fıkra: 23/07/2008-5791 S.K./9.mad) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir." hükmüne göre daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen

yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağı tanınmıştır.

2577 sayılı İdarî Yargılama Usûlü Kanunu'nun 2'nci maddesinin 1 'inci fikrasında İdarî dava türleri, İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları, İdarî eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları ve tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü İdarî sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmış; aynı Kanun'un 14/3-a maddesinde dava dilekçelerinin "görev" yönünden ilk incelemelerinin yapılacağı, 15/1-a maddesinde de adlî ve askerî yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği belirtilmiştir.

"5393 sayılı Belediye Kanununun "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14. maddesinde 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümlerinin saklı olduğu belirtilmiştir.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun 4. Maddesinde "....OSB'lere ait yer seçimi Bakanlığın koordinatörlüğünde ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımıyla oluşan Yer Seçimi Komisyonunun yerinde yaptığı inceleme sonucunda, varsa 1/25000 ölçekli çevre düzeni planı kararları dikkate alınarak oybirliği ile yapılır ve OSB ilan edilir. Mer'i mevzuat gereğince korunması gereken ve sanayi tesislerinin kurulmasına izin verilmeyen alanlar OSB yeri olarak incelemeye alınmaz... Yer seçiminin kesinleşmesinden sonra OSB sınırları dışında kalan alanların planlanması Bayındırlık ve İskan Bakanlığı veya ilgili belediye tarafından en geç bir yıl içinde yapılır. Bununla ilgili usul ve esaslar Bakanlık ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca müştereken belirlenir…" hükmüne yer verilmiştir.

Aynı yasanın 5. Maddesinde de "OSB, müteşebbis heyetin başvurusu üzerine Bakanlıkça verilen kamu yararı kararı ve sınırları belirlenmiş yetki çerçevesinde kamulaştırma işlemleri (...)(4) yaptırabilen bir özel hukuk tüzel kişiliğidir. (Ek cümle : 20/2/2014-6525/21 md.) OSB; kamulaştırma işlemlerini Valilik, İl Özel idaresi, Belediye veya Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına yaptırabilir. (4)

Arazinin mülkiyetinin edinilmesinde yapılan masraflar ile arazi bedeli ödeme yükümlülüğü OSB tüzel kişiliğine aittir." hükmü yer almıştır.

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; davalı Dilovası Organize Sanayi Bölgesinin özel hukuk tüzel kişiliğine sahip olduğu ve özel hukuk tüzel kişilerince tesis edilen işlemlerin yargısal denetiminin adli yargı yerlerine yapılacağının açık olduğu gözetildiğinde dava konusu taşınmaz üzerindeki yapılara tapu tahsis belgesi ile sahibi olan davacının, taşınmazın bulunduğu alanın planlanmasından doğan zararın tazmini istemine karşı davalı OSB aleyhine açılacak davanın yargısal denetiminin adli yargı yerinde yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim; Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümünün 30/11/2015 tarih ve E:2015/752, K:2015/770 sayılı kararı da bu yöndedir…" şeklindeki gerekçe ile 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca dava dosyasının adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosyanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 11.04.2016 günlü toplantısında: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasa'nın 158. maddesinde, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkili olduğu belirtilmiş; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir…"; 14. maddesinde, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir. / Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir."; 19.maddesinde, "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler. / (Değişik ikinci fikra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir." denilmiştir.

2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi ile, yargı merciilerinin Uyuşmazlık Mahkemesine re'sen başvurabilmelerine olanak tanınmış olup, böylece 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesine göre doğabilecek olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi bakımından daha ekonomik bir yöntem öngörülmüştür. Buna göre, 19. madde kapsamındaki bir başvuruda da, 14. maddede öngörülen "... kendilerini görevsiz görmeleri..." koşulunun aranacağı doğaldır..

Aynı Yasa'nın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmiştir.

Olayda, Asliye Hukuk Mahkemesince "…davacıya ait yapıların bulunduğu alanda imar uygulaması yapan Dilovası OSB taşınmaza fiilen el koymadığı ve zilyetliğin davacıda olduğu anlaşıldığından mahkememizin görevsizliğine…" karar verilmiş, bu kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtayın ilgili Dairesince; "3194 sayılı İmar

Kanununun 18/9. maddesi de gözetilerek davanın esastan reddine karar verilmesi gerekirken, yargı yolu nedeniyle red kararı verilmesi sonucu itibariyle doğrudur…" denilerek hükmün onanmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

Görüldüğü üzere, Asliye Hukuk Mahkemesinin kararı, Yargıtayın gerekçesini değiştirmesi ile onandığından idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı niteliğinde olmadığından, adli ve idari yargı yerleri arasında görev uyuşmazlığı oluştuğundan söz etmek mümkün değildir.

Bu durumda, olayda, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşullar gerçekleşmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmayan başvurunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmayan BAŞVURUNUN REDDİNE, 11.04.2016 gününde, Üye Mehmet AKBULUT'un KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Ali ÇOLAK	Yusuf Ziyaattin CENİK	Alaittin Ali ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Mehmet AKBULUT	Yüksel DOĞAN

KARŞI OY

Davacının mülkiyetine kamulaştırmasız el atıldığı iddiası ile 500.000,00 TL. bedelin tahsili istemiyle Gebze Dilovası Organize Sanayi Bölgesi aleyhine Gebze 4'üncü Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açtığı, Gebze 4'üncü Asliye Hukuk Mahkemesinin 22.01.2014 tarih ve E.2013/588, K.2014/14 sayılı kararı ile davacının yapılarının bulunduğu alanda imar uygulaması yapan Dilovası OSB'nin hukuken el attığı taşınmaza fiilen el koymadığı, zilyetliğin davacıda olduğu, davaya bakmakla Kocaeli İdare Mahkemesinin görevli olduğu belirtilerek mahkemenin görevsizliğine karar verildiği, temyiz incelemesi yapan Yargıtay 5'inci Hukuk Dairesinin 25.11.2014 tarih ve E.2014/12398, K.2014/27375 sayılı karar ile dava konusu taşınmazın zemininin davacıya ait olmadığı, Tapu tahsis belgesinin de mülkiyet hakkı doğurmadığı gibi, taşınmaz üzerinde bulunan yapı ve müştemilata henüz el atılmadığı ve davacının kullanımında olduğu 3194 sayılı Kanunun 18/9'uncu maddesi gözetilerek davanın esastan reddine karar verilmesi gerektiği belirtilmek suretiyle yargı yolu nedeniyle red kararı verilmesi sonucu itibariyle doğrudur denilerek hükmün onanmasına karar verildiği, davacının Kocaeli 2'nci İdare Mahkemesinde dava açtığı, Kocaeli İdare Mahkemesinin 15.01.2016 tarih ve E.2015/125 sayılı kararı ile davalının özel hukuk tüzel kişisi olduğu, bu nedenle davanın Adli yargı yerinde görülmesi gerektiği belirtilerek davanın görev yönünden reddine karar verildiği, bu kararın kesinleşmesi üzerine 2247 sayılı Kanununun 19'uncu maddesi uyarınca olumsuz görev uyuşmazlığının çözülmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği anlaşılmıştır.

Her ne kadar Asliye Hukuk Mahkemesi Kararının Yargıtay'ın gerekçesini değiştirmesi ile onandığı, bir başka deyişle davanın esastan karara bağlandığı, idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı niteliğinde bir kararın bulunmadığı, dolayısıyla adli ve idari yargı yerleri arasında görev uyuşmazlığı doğmadığı belirtilerek sayın çoğunluk tarafından 2247 sayılı Kanunun 27'nci maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmadığından başvurunun reddine karar verilmiş ise de;

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "Onama Kararları" başlıklı 370/4'üncü maddesinde; Yargıtay'ın karar, usul ve kanuna uygun olup da gösterilen gerekçe doğru bulunmazsa, gerekçe değiştirilerek ve düzeltilerek onanacağı hükmüne yer verildiği, "Bozma Sebepleri" başlıklı 371'inci maddesinin (b) fıkrasında dava şartlarına aykırılık bulunması halinin bozma sebepleri arasında gösterildiği, 114/c maddesinde de mahkemenin görevli olmasının dava

şartları arasında sayıldığı anlaşılmaktadır.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kanununun 20'nci maddesinde de "Daha önce uyuşmazlık mahkemesince yargı mercii belirtilmemiş olan bir davada temyiz incelemesi yapan yüksek mahkeme davanın, davaya bakan mahkemenin görevi dışında olduğu kanısına varırsa, incelediği kararı bozacak yerde incelemeyi erteleyerek yargı merciinin belirtilmesi için uyuşmazlık mahkemesine başvurmaya karar verebilir." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalardan anlaşıldığı üzere temyiz mercii yerel mahkemenin kararı usule ve kanuna uygun olup ancak gerekçesi doğru bulunmazsa gerekçe değiştirilerek ve düzeltilerek onama yetkisine sahiptir.

Yerel mahkeme tarafından verilen karar davanın esasına ilişkin olmayıp usule ilişkin davanın görev yönünden reddine ilişkin bir karardır. Bir başka deyişle yerel mahkeme kararının hüküm fıkrası dava konusu talebin kabulüne veya reddine ilişkin değildir. Dolayısıyla temyiz merciinin onama kararının davanın esasına ilişkin bir karar olarak kabulü mümkün değildir. Dava konusu olayda, temyiz mercii ancak davaya bakmakla yerel mahkemenin görevli olmadığı kanısında ise 2247 sayılı Kanununun 20'nci maddesi uyarınca görevli yargı merciin belirlenmesi için uyuşmazlık mahkemesine başvurabilir aksi halde, yani davaya bakmakla yerel mahkemenin görevli olduğu kanısında ise kararı görev yönünden bozarak dosyayı ilk derece mahkemesine göndermesi gerekmektedir.

Temyiz mercii, görevsizlik kararını bozup yerel mahkemenin yerine geçerek görevlilik kararı veremez. Bu kararı, temyiz merciinin kararına uymak suretiyle yerel mahkeme verebilir. Ayrıca, yerel mahkeme bu karara uymak zorunda da olmayıp direnebilir. Uyuşmazlık Mahkemesinin görevsizlik kararını kaldırması durumunda ise, yerel mahkemenin bu konuda tekrar bir karar vermesine gerek ve hatta imkân olmayıp, yerel mahkemeye sadece dosyanın esastan karara bağlamak düşmektedir. (Ufuk YEŞİL:Türk Yargı Sisteminde Görev ve Hüküm Uyuşmazlıklarının Çözüm Usulü, Ankara 2016, s.225)

Tüm bu açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde temyiz mercii olan Yargıtay 5'inci Hukuk Dairesinin onama kararının davanın esasına ilişkin bir onama kararı olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, söz konusu onama kararının davanın görev yönünden reddine ilişkin kararın onanması olarak değerlendirilmesi gerektiği, bu halde idari ve adli yargı mercileri tarafından karşılıklı olarak birbirlerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinlenmiş iki görevsizlik kararının bulunduğunun kabulü ile görevli yargı merciinin tayin edilmesi konusunda 2247 sayılı Kanununun 19'uncu maddesi uyarınca bir karar verilmesi gerektiği düşüncesinde olduğumdan başvurunun reddine ilişkin karara katılmadım 11.04.2016

ÜYE
Mehmet AKBULUT